

Cikkismertetés: Alkohol fogyasztás, és annak kapcsolata az impulzív viselkedéssel az egészséges OPRM1G allél hordozóinak körében

Article review: Alcohol consumption in healthy OPRM1G allele carriers and its association with impulsive behavior

Ismertető: Varga Szabolcs ✉
Debreceni Egyetem Népegészségügyi Kar, Megelőző Orvostani Intézet

Ismertetett cikk: Pfeifer P, Sariyar M, Eggermann T, Zerres K, Vernaleken I, Tüscher O, Fehr C. Alcohol consumption in healthy OPRM1 allele carriers and its association with impulsive behavior. *Alcohol Alcohol*. 2015;50(4):379-384. doi: [10.1093/alcalc/agt019](https://doi.org/10.1093/alcalc/agt019)

Beküldve: 2019. 06. 03.
doi: 10.24365/ef.v60i3.481

Kulcsszavak: alkoholfogyasztás/genetika; impulzív viselkedés; fiatal felnőtt

Keywords: alcohol drinking/genetics; impulsive behavior; young adult

HÁTTÉR

A kapcsolat az alkoholhasználat zavarai (Alcohol Use Disorder, AUD) és az impulzivitás között jól dokumentált. Mivel az AUD örökölhetősége is bizonyított, a két állapot genetikai hátterének vizsgálata igen fontos téma. Ezzel foglalkozik a bemutatott kutatás, melynek során az RWTH Aachen Egyetem és a Mainzi Egyetem kutatói az OPRM1A118G polimorfizmus és az alkoholfogyasztás, valamint az impulzív viselkedés előfordulása közötti kapcsolatot vizsgálták szociális ivók körében.¹

MÓDSZER

Összesen 214 egészséges férfit vontak be a vizsgálatba, a résztvevők mind szociális ivók voltak. Minden kutatásba bevont személy esetében genotipizálták az OPRM1 A118G variánst. Az alkoholfogyasztást az AUDIT teszttel (Alcohol Use Disorders Identification Test), az impulzív viselkedést az UPPS impulzív viselkedés-skálával (Urgency, Premeditation, Perseverance, Sensation Seeking) mérték.

Az AUDIT egy önkitöltős, 10 itemből álló skála, melyet a kockázatos, ártalmas alkoholfogyasztás és az alkoholfüggőség mérésére dolgoztak ki. A UPPS-nek négy alskálája van: a negatív értelemben vett sürgősség (negatív érzelmi állapot esetén fellépő erős impulzív készletetés); a kitartás hiánya (koncentráció fenntartásának nehézsége unalmas vagy bonyolult feladatok során); az előre megfontolás hiánya (a saját viselkedés lehetséges következményeinek számbavételének elmaradása a cselekvést megelőzően) és az élménykeresés (nyitottság és motiváció izgalmas és akár veszélyes viselkedésformák iránt).² A statisztikai analízis során a kutatók a korreláció-elemzés, t-próba és ordinális regressziós modell módszereket alkalmazták.

EREDMÉNYEK

A vizsgált 214 résztvevő közül 49 hordozta az OPRM1 118G allélt. Körükben a kutatók valamivel nagyobb hajlamot tapasztaltak az alkoholfogyasztásra [1. táblázat]

1. táblázat: A G-allélt hordozó résztvevők UPPS és AUDIT pontszámjai, összehasonlítva az A-allélt hordozókkal (átlag és szórás)

	A118G	A118A	P
AUDIT alkoholfogyasztás gyakorisága	2,35 (0,6)	2,12 (0,7)	0,039*
AUDIT elfogyasztott alkohol mennyisége	0,59 (0,6)	0,80 (0,8)	0,107
AUDIT nagyívás (6 vagy több alkoholos ital/nap) gyakorisága	1,16 (0,7)	0,96 (0,7)	0,085
AUDIT kockázatos alkoholfogyasztás	4,10 (1,3)	3,85 (1,6)	0,329
UPPS előre megfontolás hiánya	25,27 (4,3)	23,73 (4,2)	0,044*
UPPS sürgősség	35,65 (5,3)	35,82 (5,2)	0,815
UPPS élménykeresés	22,52 (6,9)	23,10 (6,5)	0,584
UPPS kitartás hiánya	19,92 (3,8)	19,08 (4,1)	0,210

Forrás: Pfeifer P et al. 2015

A gyakoribb alkoholfogyasztás a sürgősség és kitartás hiánya alkálák magasabb pontszámával függött össze a G allélt hordozók körében.

A kutatás eredményei alapján kijelenthető, hogy a szociális ivók körében az OPRM1 gén 118G alléljának hordozóinál meghatározó a genetikai hajlam az alkoholfogyasztás tekintetében. Továbbá a vizsgálatban részt vevő kutatók kapcsolatot mutattak ki az alkoholfogyasztás gyakorisága és az impulzivitás sürgősség és a kitartás hiánya dimenziói között,

ami a problémás alkoholfogyasztás szempontjából lehetséges kockázati tényező az OPRM1 118G allél hordozói körében. A vizsgálat eredményei megerősítik azokat az előzetes kutatási eredményeket, melyek szerint az OPRM1 118G allél hordozói körében nagyobb a hajlam az AUD kialakulására olyan, genetikailag meghatározott mechanizmus miatt, amely befolyásolja az alkoholfogyasztási szokásokat és az impulzív viselkedést.

TANULSÁGOK HAZAI SZAKEMBEREK SZÁMÁRA

Az alkoholfogyasztás fő motivációs faktora a fiatal felnőttek körében a szociális motiváció.³ Ebben a korcsoportban kiemelkedő a szociális ivás szerepe, és növekvő arányú az AUD előfordulása az előző korosztályokhoz képest. Az alkoholfogyasztás okozta zavarok kialakulásában környezeti és genetikai tényezők egyaránt szerepet játszanak, az alkoholfüggőség heritabilitása 50-60% közé tehető.⁴ A fiatal korosztályok körében végzett, hatékony prevenció munkához ezért kiemelten fontos az alkoholfogyasztás genetikai hátterével kapcsolatos tudásunk bővítése, ehhez járul hozzá az ismertett tanulmány.

TÁMOGATÁS

A közlemény a Tempus Közalapítvány támogatásával készült.

HIVATKOZÁSOK

¹ Pfeifer P, Sariyar M, Eggermann T, Zerres K, Vernaleken I, Tüscher O, Fehr C. Alcohol consumption in healthy OPRM1 allele carriers and its association with impulsive behavior. *Alcohol Alcohol*. 2015;50(4):379-384.

² Whiteside, S. P., Lynam, D. R. (2001): The Five Factor Model and impulsivity: Using a structural model of personality to understand impulsivity. *Personality and Individual Differences*, 30, 669–689.

³ Pikó B, Varga Sz, Thomas WA. A study of motives for tobacco and alcohol use among high school students in Hungary. *J Community Health*, 40(4), 744–749.

⁴ Diószegi J, Fiatal S, Tóth R, Moravcsik-Kornyicki Á, Kósa Z, Sándor J, McKee M, Ádány R. Distribution Characteristics and Combined Effect of Polymorphisms Affecting Alcohol Consumption Behaviour in the Hungarian General and Roma Populations. *Alcohol Alcohol*. 2017 Jan;52(1):104-111.